Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595 - 1774) - 3

1. Avrupalı devletler; Coğrafi Keşifler, Sanayi Devrimi gibi gelişmelerle uluslararası alanda rekabet ederek dünya güç dengesine yön vermeye çalışmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletler arasında yaşanan rekabetin Osmanlı Devleti'ne olan etkilerinden değildir?

A) Şark Meselesi'nin ortaya çıkışı
B) Osmanlı Devleti'nin müttefik arayışı içine girmesi
C) Osmanlı topraklarının sömürge amaçlı işgale uğraması
D) Osmanlı Devleti'nin yalnızlık politikasını benimsemesi
E) Osmanlı topraklarının Avrupa devletlerinin pazarı haline gelmesi

2. I. Dünya ticaret yollarının değişmesi
II. Avusturya ile uzun süren savaşların yapılması
III. Tımar sisteminin bozulması

Yukarıda verilen gelişmelerden hangilerinin XVII. yüzyıl Osmanlı ekonomisine zarar verdiği söylenebilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

3. Aşağıdakilerden hangisi XVII. yüzyılda denizaşırı sömürge elde edemeyen Avrupa devletlerinden biridir?

A) İngiltere B) Avusturya C) Fransa D) Portekiz E) İspanya

4. XVII. yüzyıldan itibaren Avrupa'ya kapitülasyonlarla verilen haklar genişletildi. Gümrük vergilerini yerli tüccarlardan az ödeyen Avrupalı tüccarlar, kendi ticaret mahkemelerini kurma hakkını da elde ettiler.

Buna göre;

I. Osmanlı'nın siyasi gücünün azaldığı,
II. Avrupalı tüccarların daha avantajlı hale geldiği,
III. Osmanlı'nın Avrupa'dan ekonomik destek aldığı

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

5. XVII. yüzyılda Avrupa'nın ekonomik hedefi uluslararası piyasada daha etkin olmaya yönelikken, aynı dönemde Osmanlı Devleti, iç piyasada halkın ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanmıştır.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olması beklenmez?

A) Osmanlı Devleti'nin ihracata ağırlık vermesine
B) Avrupa'da üretimin artmasına
C) Güçsüz devletlerin Avrupa ile rekabet edememesine
D) Uluslararası dengelerin Avrupa lehine değişmesine
E) Osmanlı'nın Avrupa'dan mal almasına

6. XVII. yüzyılın sonlarından itibaren Baltık Denizi'ne, Kırım'a, Karadeniz'e ve Boğazlara hâkim olmayı dış politika haline getiren devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rusya B) Fransa C) İtalya D) İngiltere E) İspanya

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7. XV. ve XVI. yüzyıllarda askerî, sosyal ve ekonomik alanlarda rakipsiz olan Osmanlı Devleti'nin zamanla eski gücünü kaybetmesinde;

I. Merkeziyetçi yapıya sahip olması,
II. Bilim ve teknik alanındaki gelişmelere ayak uyduramaması,
II. Kurumların kendini yenileyememesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

A) Yalnız II. B) Yalnız III. C) I ve II. D) II ve III. E) I, II ve III.

8. Avrupalı bir kral: "Güçlü donanmamız ve diplomasiden iyi anlayan politikacılarımız sayesinde üzerinde güneş batmayan bir imparatorluk kurmaya çalışıyorum. Osmanlı Devleti stratejik konumu, yer altı ve yer üstü kaynakları açısından ülkem için çok önemlidir." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre yukarıda bahsedilen Avrupa devleti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Rusya B) Fransa C) İtalya D) İngiltere E) İspanya

9. I. İnebahtı Savaşı
II. Preveze Deniz Savaşı
III. Çeşme Olayı

Gelişmelerinden hangilerinin Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'deki hâkimiyetine olumsuz etkisi olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve III. D) II ve III. E) I, II ve III.

10. Rusya, Osmanlı Devleti'ne karşı Avusturya ile ittifak yaparak 1736-1739 savaşlarını gerçekleştirmiştir. Savaş neticesinde yapılan Belgrad Antlaşması ile:

- Avusturya, Pasarofça Antlaşması ile aldığı Belgrad'ı Osmanlı'ya geriye vermiştir.
- Azak Kalesi yıkılmak kaydı ile Rusya'ya bırakılmıştır.
- Rusya, Karadeniz'de ticaret ve savaş gemisi bulundurmamayı kabul etmiştir.

Buna göre;

I. Ruslar, Akdeniz'e çıkabilme emeline ulaşmıştır.
II. Ruslar Karadeniz'de seyrüsefer hakkını elde edememiştir.
III. Avusturya, Osmanlı toprak bütünlüğünü koruma siyasetini benimsemiştir.

yargılarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III. D) I ve III. E) I, II ve III.

11. Osmanlı Devleti, Rusya ile imzaladığı Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım'ın bağımsız olmasını kabul etmiş, Kırım Hanlığı'nın yalnızca dinî açıdan Osmanlı halifesine bağlı kalması benimsenmiştir. Ayrıca Rusya'ya, Karadeniz ve Akdeniz'deki Türk sularında serbest ticaret hakkı tanınmış, Fransa ile İngiltere'ye tanınan ticari ayrıcalıklar Rusya'ya da verilmiştir.

Küçük Kaynarca Antlaşması'nın bu hükmüne bağlı olarak aşağıdakilerden hangisini söylemek mümkün <u>değildir</u>?

A) Karadeniz'in Türk gölü olma özelliğinin sona erdiği
B) Halifelik makamının dinsel gücünden yararlanılmak istediği
C) Rusya'nın sıcak denizlere inme siyasetinin sona erdiği
D) Rusya'nın kapitülasyonlardan yararlanmaya başladığı
E) Kırım ile olan dinî bağların korunmak istendiği

12. Osmanlı Devleti, Kırım'ın Rusya'ya ait olduğunu aşağıdaki antlaşmalardan hangisiyle kabul etmiştir?

A) Ziştovi Antlaşması
B) Yaş Antlaşması
C) Küçük Kaynarca Antlaşması
D) Bükreş Antlaşması
E) Belgrad Antlaşması

